

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Jesu Siculi
Caltasinettensis, In ... Universitate Messanensi Theologiæ
Primarii Professoris, Tractatus Quinque In Quinque
Ecclesiæ Præcepta**

Tamburini, Tommaso

Dilingæ, 1697

Caput VIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40032

comedere ante recitationem Horarum Vespertinarum? Ratio dubitandi est, quia in rubricis præscribitur, eo tempore vespertas esse recitandas ante comestionem.

Respondeo. Merito id rubricæ præscribunt, quia comestio in diebus Jejunii Quadragesimæ, ut modò num. 1. diximus, olim usque ad vespertas differebatur, nam propterea vocabatur cæna, non prandium. Verùm quia ex una parte hæc rubrica, sive pro recitantes in Choro, sive extra Chorum, non est præceptiva, sed directiva, atque adeò non obligans cum tanto rigore; & ex alia parte hodie comestio jam ex usu legitimo fit in meridie; ideò licebit, Vespertas post comestionem recitare, maxime extra Chorum, nam in Choro congruum est, servare morem suæ Ecclesiæ. Immodò fertur, sapientissimus Cardinalis Bellarminus dicere solitus fuisse; quandoquidem in nostra ætate à sua hora dejecta est comestio, non esse conveniens, ut vespertina recitatio deiciatur à sua,

CAPUT VIII.

*Qua hora incipit, desinitque
in die Jejunij obligatio jejunandi.*

1. **I**N hac materia Jejunij dies intelligitur à media nocte unius diei inclusive usque ad mediam noctem sequentis diei exclusive: itaque si sit jejunandum die c. g. abbati, incipit obligatio à media nocte post diem Vene-

ris, & desinit à media nocte ante diem Dominicam.

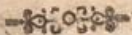
2. Inquires autem primò, Cùm media nox, sicut & meridies sumi possit mathematicè, & sumi etiam possit moraliter, ex quo computo incipiamus vel finiam Jejunii mei tempus; media enim nox mathematicè est ipsum punctum, & momentum mediæ noctis, media verò nox moraliter sumpta, ita est ipsum punctum mediæ noctis, ut tamen accipiatur morali, seu humano modo, hoc est, sine tanta subtilitate, & rigore computi, sed sicuti communiter omnes accipiunt. Et solent quidem communiter accipere in hac materia Jejunii media hora plus, minusve ante, vel post prædictum punctum prædictum mathematicum mediæ noctis. Dico (*in hoc casu Jejunij*) ubi ex Fidelium estimatione, & usurigorosus est præceptum, quando loquimur de media nocte, quàm quod dixit Bossius in illo alio casu de meridie d. e. præcep. num. 7.

3. His ergo positis, inquires, quomodo accipienda est media nox in Ecclesiastici Jejunii materia? Nam pro Jejunio naturali ad Evcharistiam sumendam, latè diximus anno superiore.

Respondeo: Si quis sciat, vel faciliè ex horologiis, seu aliunde scire potest punctum noctis mediæ mathematicum, secundum illum debet se gerere, nec post illud, ne per minutum quidem, in casu proposito, potest carnes comedere. Ratio est, quia supposita scientia de mediæ noctis momento, vel facilitate morali eam habendi, non possum etiam hu-

hinc modo, & morali non censere, illud tempus hujusmodi momenti consequens pertinere ad diem sequentem ad dictum Jejunio, ac proinde non possum non cognoscere, præceptum Jejunii jam urgere. Si ergo præceptum urget, acque est in possessione obligatio Jejunii, non verò mea libertas comedendi, fieri non potest, ut à jejunando sim liber. Res hæc est metienda, sicut in numero peccatorum proferendo in confessione; si enim nesciam præcisum numerum, sat est, dicere, toties peccavi plus, minusve, nec obligor, nisi moralem diligentiam adhibere ad numerum sciendum. At si sciam, vel faciliè recordari possim, me determinatè ter, e. g. peccasse, & non amplius, debeo fateri, me peccasse mathematicè ter, seu ter determinatè. Idem dicitur in casu nostro.

4. Hinc postrema nocte Baccanaliū, illucescente feria IV. Cinerum, si sciam, vel faciliè scire possim momentum mediæ noctis, à cæna abstinere debeo omninò, quia fallum est, quòd possideat (ut quidam non rectè judicavit) cœnandi libertas; possidet enim clarè Jejunii Quadragesimalis obligatio. Vide, quæ dicam mox num. 9. Idem dic de nocte diei Jovis, illucescente feria sexta, quoad carnes comedendas, cum par sit ratio. Quòd si prædictum momentum nesciam, nec per moralem diligentiam scire possim, tunc enim verò ad moralem mediam noctem tunc confugiam.

Dubius de media nocte.

5. **Q**uæres primò, si omnibus expensis, variisque horologiis auditis, immò aliquando auditis nullis, ut si fortè rure commoret, sum negativè dubius, an data sit media nox; possumne licitè comedere carnes, primò, nocte præcedente ad diem e. gr. Dominicum, secundò, nocte præcedente ad diem feræ sextæ? Dubius, dico, si enim habeas probabilitatem, quam facit quodcunque horologium benè regulatum, nec communiter fallens, posse te cum illa probabilizare, conformare, alibi dictum est universaliter.

Respondeo. Communem jam hodie doctrinam esse, in primo casu non posse licitè, posse in secundo. Ratio est, quia in primo possidet dies sabbati, in quo clara & certa est obligatio abstinendi à carnibus. Dubium autem est, an ingressus sit dies Dominicus, ergo prævalet lex abstinendi. Contra verò in secundo casu, possidet certò dies Jovis. Dubium autem est, an advenit obligatio feræ sextæ, ergo prævalet libertas comedendi. Legite D. citatos à Bossio in q. mor p. 2 de conscientia dubia tit. 1. n. 1701.

7. Illud recole, cum horologium solare signet horas ante meridiem circiter semihoram, quam signet horologium rotale Italicum, modo supradicto, eap præced num. 2. idèò quando horologium hoc rotale dat signum mediæ noctis, vera media nox (quam facit certè sol, non dictum horologium) jam invenitur præcessisse per mediam

circi.

circiter horam ; unde qui comedit, quando horologium rotale dat signum mediæ noctis, verè comedit mediâ horâ post mediâ noctem, si rigorosè, & mathematicè sit res mensuranda, non verò ita, si moraliter, & humano modo, juxta modò dicta n. 3. & 4.

8. Quæres secundò ; si ego cœnans cum carnibus serò diei Jovis e. gr. vel serò ultimi diei Bacchanalium, audiam signum mediæ noctis, obligaborne statim cessare ab illis comedendis ? Et quidem quæri potest, si comedam cibos quoscunque, & die sequenti incidit dies Jejunij.

9. Respondeo cum distinctione. Vel tibi rationabiliter persuades, signum illud esse certum, hoc est, certò indicans mediâ ipsam noctem ; vel dubitas de certitudine ex eo, quia ejulmodi sive horologia, sive campanæ etiam regulatissima, semper per quadrantem plus minus à veritate aberrant, ut notat Caramuel *in p. tom. Theologiae Fund. à num. 205.* Si primum, debes omninò cessare, quia secus comederes tempore pertinente ad diem sequentem. Si secundum, recurrit doctrina modò allata n. 6. tunc enim eris dubius de mediâ nocte.

CAPUT IX.

De Diebus, in quibus est jejunandum.

1. **I**nquies : quinam sunt anni dies, in quibus Fideles jejunare obligantur ?

Respondeo. Certum est, esse sequentes primò, omnes ferias Quadragesimæ, item quatuor tempora, item aliquas vigiliis infra annum ; denique omnes ferias sextas, & sabbati quoad abstinentiam à carnibus, Jam separatim dicamus de singulis.

Quadragesima.

2. **O**mnibus ferialibus diebus Quadragesimæ est Ecclesiasticè jejunandum, hoc est, à feria quarta Cenerum usque ad Sabbatum Sanctum inclusivè. Excipe Mediolanenses, qui ex suo legitimo ritu non jejunant illis quatuor diebus, qui præcedunt Dominicam primam Quadragesimæ, quæ tamen Jejunia compensant jejunando in tribus Rogationum.

3. Dixi (*ferialibus diebus*) nam in Dominicis non jejunatur, sed solum abstinetur à carnibus & lacticiis, ut supra dictum est.

4. Dixi item (*usque ad Sabbatum Sanctum inclusivè*) nam quamvis illud Sabbatum sit dies lætitiæ, & exultationis ; unde videtur, tunc non esse jejunandum, vel saltem videtur, posse lætitiæ ientaculum largius more privilegij Natalis propter illud S. Thomæ 2. 2. q. 147. *art. 5. ad tertium* docentis, Jejunium exultationis non cadere sub præceptum, sed esse ex instinctu Spiritus Sancti, nam propterea, ait, ab Ecclesia non esse institutum Jejunium toto tempore paschali ; nihilominus neutrum licet in dicto die Sabbati Sancti ; sedque sive ex consuetudine, sive ex sensu Fidelium, sive ex legitima Ecclesiæ traditione, virtualiter, seu implicite à Fidelibus